

צמצום זיהום האוויר מתחבורה בירושלים

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 4 בחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, הקובע, כי לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים ובמטרה לצמצם את זיהום האוויר בעיר ירושלים:

1. להטיל על המשרד להגנת הסביבה לתת סיוע כספי לעיריית ירושלים לצורך יישום אזורים מוגבלי תנועה לרכבי דיזל מזהמים (להלן – "אזורי אוויר נקי"), כמפורט כדלהלן:

א. בסך של 5 מיליון ש"ח בשנת 2018 – ליישום אזור אוויר נקי בעיר ירושלים, כמפורט בתכנית הרב-שנתית לניהול ולהסדרה של התחבורה בעיר, לשם צמצום זיהום האוויר בעיר הנובע מתחבורה, כפי שאושרה במועצת העיר ירושלים ביום 30/08/2016, לפי סעיף 77א לפקודת התעבורה; הסיוע יינתן לאחר ובתנאי שמועצת העירייה תאשר חוק עזר עירוני לעניין זה, בתיאום מקצועי עם משרדי התחבורה והגנת הסביבה, עד ליום 31/12/2017.

ב. בסך של 5 מיליון ש"ח נוספים בשנת 2018 – ליישום תכנית להרחבת אזור האוויר הנקי לאזורים נוספים בעיר; הסיוע יינתן לאחר ובתנאי שמועצת עיריית ירושלים תאשר חוק עזר עירוני לעניין זה, בתיאום מקצועי עם משרדי התחבורה והגנת הסביבה, עד ליום 30/9/2018. סיוע זה יינתן בכפוף לכך שעיריית ירושלים תגיש למשרדי התחבורה והגנת הסביבה תכנית אופרטיבית להקמת חניונים תפעוליים וחניוני לילה לתחבורה ציבורית בתחומי העיר שיכללו תשתיות טעינה חשמלית לאוטובוסים, ותאפשר שימוש לא יאוחר משנתיים מיום הסיוע.

2. להטיל על המשרד להגנת הסביבה לסייע לבעלי רכב דיזל ישן מתקן זיהום אוויר הנמוך מיוזר 4 (לפי דירקטיבה 88/77/EEC של האיחוד האירופי) בהתקנת מסנני חלקיקים בסך כולל של 10 מיליון ש"ח. מתוכם יוקצו 2.2 מיליון ש"ח לסיוע לחברות בעלות רישיון להפעלת קווי שירות תחבורה ציבורית סדירים בעיר ירושלים המפעילות אוטובוסי תחבורה ציבורית עירוניים (להלן – "מפעילי תחבורה ציבורית בירושלים"). אופן העברת התקציב לחברות בעלות רישיון להפעלת קווי שירות תחבורה ציבורית יעשה בהסכמת משרד התחבורה.

3. לסייע למפעילי תחבורה ציבורית בירושלים בסך כולל של 4 מיליון ש"ח, בהשתתפות ברכישה של 10 אוטובוסים חשמליים.

4. הסיוע למפעילי תחבורה ציבורית בירושלים האמור בסעיפים 2 ו-3 לעיל יינתן לחברות באופן יחסי לפי מספר האוטובוסים העירוניים מתחת לתקן יורו 4 שהן מפעילות בעיר ירושלים. המשרד להגנת הסביבה יקבע תנאים למתן הסיוע כאמור. אולם יובהר כי אופן העברת התקציב לחברות בעלות רישיון להפעלת קווי שירות תחבורה ציבורית יעשה בהסכמת משרד התחבורה.

5. לצורך יישום החלטה זו יקצה המשרד להגנת הסביבה מתקציבו סך של 6.2 מיליון ש"ח בשנת 2017 ו- 17.8 מיליון ש"ח בשנת 2018. ניתן יהיה לעשות שימוש בסכומים המיועדים לשנת 2017 גם במהלך שנת 2018.
6. השר להגנת הסביבה יהיה רשאי להסיט תקציבים בין השימושים השונים המפורטים לעיל, מנימוקים שיירשמו, ובלבד שלא יעלו על 3 מלש"ח. השר יעדכן את הממשלה בדבר הסטת תקציבים כאמור.

דברי הסבר

רקע כללי

בעיר ירושלים מתגוררים כ- 870,000 אנשים לפי נתוני הלמ"ס לשנת 2015, והיא העיר בעלת מספר האוכלוסין הגדול ביותר בישראל. ירושלים מהווה מרכז מטרופוליני, תעסוקתי כלכלי וחברתי ובו נמצאות רשויות השלטון השונות. בשל אופייה, גודלה ומיקומה של העיר היא מהווה מרכז תחבורתי אזורי עיקרי. בירושלים קיים עומס תחבורתי כבד, המאופיין בין היתר במספר אוטובוסים גדול המונעים בדיל, ברכבי דיזל מסחריים וכן במאמץ יתר של כלי הרכב בשל המבנה הטופוגרפי של העיר, אשר מביא לפליטת מזהמים מוגברת.

בירושלים, בדומה למצב בערים הגדולות בארץ ובעולם, חלקה של התחבורה בגרימת זיהום אוויר במרכזי הערים, ובמיוחד של כלי רכב מונעי דיזל, הוא מהגדולים והבעייתיים ביותר, הן בשל הרכב המזהמים והן בשל סמיכות מקור הפליטה לאוכלוסייה. במרכז ירושלים, המחבר את כל חלקי העיר, התחבורה הציבורית צפופה ביותר. מדובר במספר רב של אוטובוסים, מוניות ורכב פרטי המהווים מקור לפליטות של מזהמים לאוויר. היקף התנועה בעיר צפוי לעלות עם השנים וכך להעלות את היקף הזיהום בעורקי התחבורה הראשיים. התנועה במרכז העיר מתאפיינת בריכוז גבוה של אוטובוסים ורכבי משא הפורקים סחורה, בנסיעה איטית רצופת עליות ומורדות, עצירות והאצות תכופות. צירי תנועה פקוקים וצפופים, בשילוב ריבוי של רכבים פרטיים כאמצעי תחבורה מרכזי בירושלים, ובמיוחד בשעות שיא בבוקר ובערב, מחמיר את מפגעי זיהום האוויר בעיר.

זיהום אוויר תחבורתי כולל חשיפה לחומרים דוגמת: תחמוצות חנקן בכלל וחנקן דו-חמצני בפרט, חלקיקים נשימים עדינים הקטנים מ- 2.5 מיקרומטר, תרכובות אורגניות נדיפות (בנזן, פורמאלדהיד, 1, 3 בוטאדיאן) ופוליארומטיים. הוכח כי חשיפה למזהמים אלו גורמת לפגיעה בבריאות האוכלוסייה בהיקף נרחב. בנוסף, להשלכות הבריאותיות קיימות גם השלכות כלכליות המוטלות על המשק כגון הוצאות אשפוז, הפסד ימי עבודה, תשלומי פיצויים וכיו"ב.

בחודש פברואר 2011 הוצבה נידת ניטור רציף ברחוב אגריפס במרכז העיר – רחוב עמוס העובר דרך שוק מחנה יהודה ומתחבר למרכז העיר. במדידות אלו נמצאו ריכוזים גבוהים של תחמוצות החנקן – מזהם הנוצר בתהליכי השריפה של הדלק, וחריגות מהתקן החצי שעת נמדדו בשעות שיא הפעילות התעסוקתית ברוב ימי המדידה.

בחודשים ינואר-מרץ 2014 הוצבה תחנה נידת למדידת איכות אוויר בסמוך לרחוב הנביאים שבמרכז העיר, המתאפיין אף הוא בעומס רב של תחבורה ציבורית. במהלך תקופת הניטור התקבלו 14 חריגות מערכי הסביבה של חנקן דו-חמצני וחריגה אחת מערך הסביבה של ריכוזי תחמוצות חנקן. מהשוואה לצירי תנועה ראשיים עולה, כי מרכז העיר מזוהם בריכוזי תחמוצות חנקן ברמה של כביש סואן.

ממדידות תחנת ניטור האוויר הצמודה לציר בר אילן-שמואל הנביא עולה כי במהלך השנים האחרונות (2014 – 2016) נמדדו ריכוזים החורגים ב 35% - 42% מהתקן השנתי המותר לחנקן דו חמצני.

מטרת החלטה זו להביא לצמצום בהיקף הזיהום מרכבי דיזל בחלקי העיר השונים ובכך להביא לשיפור משמעותי בבריאות התושבים ובאיכות חייהם. לנוכח ממצאי תחנות ניטור

האוויר הצמודות לצירי תחבורה ראשיים במרכז ירושלים, המראות חריגות מתקני איכות האוויר הקבועים בחוק, נדרשת הממשלה להגביר את פעילותה לצמצום הזיהום מתחבורה בירושלים.

בשורת החלטות קודמות התמודדה הממשלה עם בעיית זיהום האוויר בכלל, וזיהום אוויר מתחבורה בפרט. בהחלטת ממשלה מס. 2452 מיום 21/10/07 נקבעו צעדים להפחתת זיהום מכלי רכב. בהחלטת ממשלה מס. 707 מיום 25/08/13 הוחלט לאשר תכנית לאומית להפחתה וצמצום זיהום אוויר בישראל, בהתאם לסעיף 5 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, במטרה להפחית את זיהום האוויר בישראל ואת השפעותיו השליליות על בריאות הציבור והסביבה. החלטת הממשלה מס' 529 מיום 6/9/2015 הטילה על הממשלה שורת משימות שמטרתן העיקרית שיפור איכות האוויר במפרץ חיפה. בהמשך להחלטות הממשלה האמורות, ולאור הנימוקים המפורטים לעיל וממצאי ניטור האוויר החמורים שהתגלו, נדרשת החלטה דומה שמטרתה צמצום זיהום האוויר מתחבורה במרכז העיר ירושלים.

יצוין כי הפעולות המפורטות בתכנית זו נוספות לפעולות המבוצעות כבר היום בירושלים להפחתת זיהום האוויר שמקורו בתחבורה, ובכלל זה הארכה ותוספת קווים של רכבת קלה חשמלית בכל חלקי ירושלים, הסדרת מסלולי נסיעה לאופניים, פיתוח רחובות מוטי הליכה וסבסוד הסעות מרוכזות למרכזי תעסוקה.

להלן פירוט הפעולות המוצעות :

1. **ביצוע "אזור אוויר נקי" בירושלים** – הוכנה תכנית לצמצום זיהום האוויר מכלי רכב בעיריית ירושלים. זאת, במטרה לשפר את בריאות התושבים ולייעל את מערכת התחבורה והשירות לציבור. המרכיב העיקרי בתכנית כולל קביעת אזור מופחת פליטות, באופן שינועו בו רק כלי רכב כבדים שהם מעוטי פליטות (תקן יורו 4 ומעלה). גבולות האזור הם רח' הנביאים מצפון, רח' שטראוס/המלך ג'ורג' ממערב, רח' אגרון / הצנחנים מדרום ורח' חיל ההנדסה ממזרח, על פי תשריט המהווה חלק מן התכנית. יישום מרכיבי התכנית צפוי לצמצם באופן ניכר חריגות אפשריות מתקני הסביבה כתוצאה מפליטות כלי רכב. ביום 30.08.16 הפכה התכנית לתכנית מאושרת בהתאם לסעיף 77א לפקודת התעבורה [נוסח חדש], לאחר שמועצת עיריית ירושלים אישרה אותה. על מנת שהתכנית תיושם נדרש לחוקק חוק עזר עירוני, ולתקצב את התכנית בהתאם. בהחלטה זו מוצע כי המשרד להגנת הסביבה יקצה 5 מיליון ש"ח לצורך יישום אזור אוויר נקי במרכז העיר ירושלים, בכפוף לחקיקת חוק עזר מתאים על ידי מועצת העירייה וזאת בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה. כתנאי לביצוע, עיריית ירושלים תקצה 550 אש"ח נוספים מתקציבה (10%). התקציב ישמש לצורך הצבת תמרורים, פיקוח ואכיפה, הסברה ועוד. תקציב זה יתווסף ל-1 מיליון ש"ח שהוקצו על ידי המשרד להגנת הסביבה ו-250 אלף ש"ח שהוקצו על ידי העירייה אשר נועדו בעיקרם לשלבי התכנון והחקיקה. יישומו של איזור האוויר הנקי בעיר ירושלים צפוי להפחית את פליטות החלקיקים מתחבורה, לצמצם את מפגעי הרעש וזיהום האוויר, לשפר את איכות חיי התושבים, והצלחתו תסלול את הדרך לקביעה של הסדרים דומים בערים מזהמות נוספות בישראל.

2. הרחבת איזור האוויר הנקי לשטחים נוספים בירושלים, בדגש על המע"ר החרדי והמע"ר המזרחי –

בערים רבות בעולם נקבע בשלב הראשון איזור אוויר נקי במרכז העיר ובשלב השני שטח האיזור מתרחב לסביבה המקיפה אותו. בהחלטה זו מוצע לתמוך בסך של 5 מלש"ח בהליכי התכנון והביצוע להרחבת גבולות איזור האוויר הנקי כך שיחול באזורים נוספים בירושלים, בדגש על מרכז העיר החרדי ומרכז העיר המזרחי. כתנאי לביצוע, עיריית ירושלים תקצה 550 אש"ח נוספים מתקציבה (10%). באופן זה ניתן יהיה ללמוד מהשלכות השלב הראשון טרם הרחבתו לאזורים נוספים.

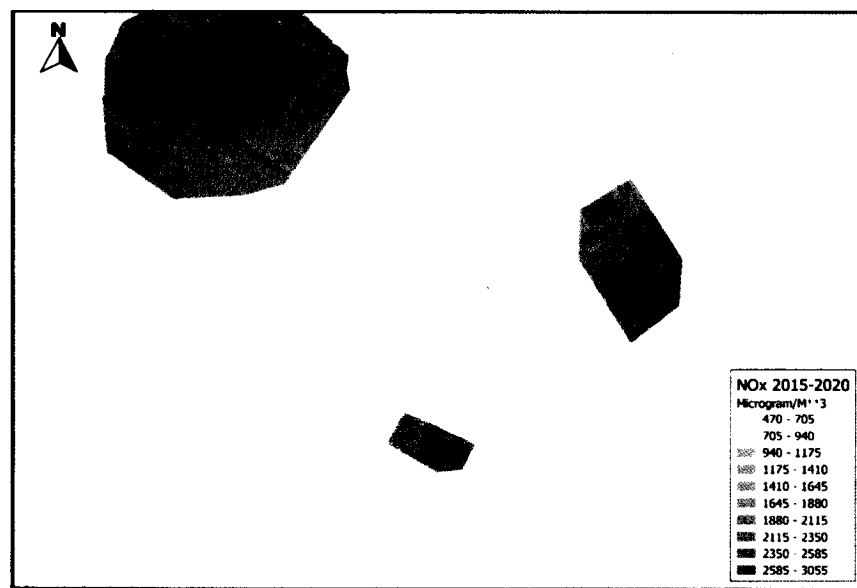
3. סיוע ברכישת והתקנת מסנני חלקיקים – רכבי דיזל ישנים שאינם מצוידים במסננים פולטים חלקיקים שהוכחו כמסרטנים לאדם וכגורמים למגוון רחב של מחלות לב, כלי דם וריאה. הטלת מגבלות עירוניות על השימוש בהם במרכזים העירוניים בירושלים תוביל להפחתה משמעותית בזיהום האוויר אך תגרום לנטל כלכלי לבעלי רכב אלו. על מנת לצמצם את העלויות הכרוכות בעמידה בדרישות איזור האוויר הנקי מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לסייע לבעלי רכב דיזל ישן מתקן זיהום אוויר הנמוך מיורו 4 (לפי דירקטיבה 88/77/EEC של האיחוד האירופי) בהתקנת מסנני חלקיקים בסך כולל של 10 מיליון ש"ח. המסננים מפחיתים 98% ממספר החלקיקים הנפלטים מהרכב בעלות נמוכה ביחס לרכישת רכב חדש. יצוין שבמרכז העיר ירושלים חלק משמעותי מזיהום האוויר נגרם מאוטובוסי תחבורה ציבורית המצוידים במנועי דיזל ישנים. מכיוון שמפעילי התחבורה הציבורית פועלים תחת דרישות רגולציה ממשלתיות ניתן יהיה להתקין מסננים באוטובוסים אלו עוד טרם כניסת מגבלות התנועה העירוניות לתוקף. לכן מתוך הסכום של 10 מלש"ח בסעיף זה, מוצע להקצות 2.2 מיליון ש"ח לסיוע מיידי לחברות בעלות רישיון להפעלת קווי שירות תחבורה ציבורית סדירים בעיר ירושלים המפעילות אוטובוסי תחבורה ציבורית עירוניים. סיוע זה יאפשר סבסוד בהתקנת מסננים לכ-100 אוטובוסי דיזל מזהמים. כל אוטובוס דיזל נוסע במוצק כ-55,000 ק"מ בשנה בעיר, בקרבת אוכלוסייה החשופה לזיהום הנפלט ממנו ועל כן ישנה חשיבות גבוהה להפחתת זיהום זה.

4. סיוע ברכישת אוטובוסים חשמליים – כחלק מן המאמצים לצמצום זיהום אוויר מתחבורה ולקידום אמצעי הנעה חלופיים מופחתי זיהום מוצע לתמוך ברכישת 10 אוטובוסי תחבורה ציבורית חשמליים עירוניים. האוטובוסים החשמליים אינם פולטים זיהום אוויר במישורין כלל והנסיעה בהם שקטה ונעימה יותר. טכנולוגיה זו נמצאת בשלבים ראשוניים בישראל ויש אינטרס ממשלתי לאפשר התנסות רבה ככל הניתן בה. כיום פועלים בתל-אביב ששה אוטובוסים חשמליים ובחודשיים הקרובים מתוכננים לפעול בחיפה 25 אוטובוסים חשמליים נוספים. בהמשך השנה, צפויים להיכנס לפעולה עוד 37 אוטובוסים בעפולה, מודיעין, בשרון ובגוש דן. בהיותה של ירושלים העיר הגדולה בישראל ולנוכח חריגות מערכי הסביבה הקבועים בחוק שנמדדו בתחומי העיר ירושלים, ישנה חשיבות להכנסת השימוש באוטובוסים חשמליים ברחבי הבירה. ניתן לצפות כי לאוטובוסים אלה תהיה השפעה על מודעות הציבור לנושא חשיבות שיפור איכות האוויר, לאור הנראות הגבוהה שלהם, וההנאה

מן השימוש בהם, המתאפיין בהעדר רעש וזיהום.

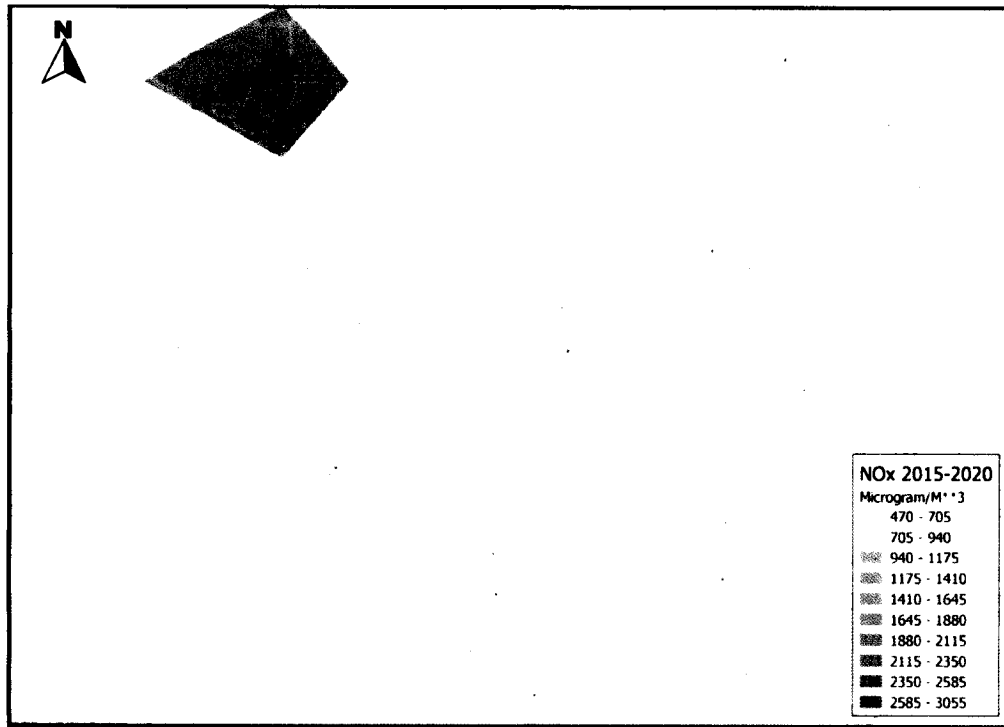
להערכת המשרד להגנת הסביבה יישום סעיף 1 להחלטה זו יוביל להפחתה של 50% מפליטות החלקיקים הנשימים מתחבורה בשטחו של איזור האוויר הנקי. ככל ושטח איזור האוויר הנקי יגדל כך ההפחתה בפליטות תהיה משמעותית יותר. במפות הבאות ניתן לראות את ריכוזי תחמוצות החנקן במרכז העיר בשנת 2020 בתרחיש "עסקים כרגיל" (למעלה) ובתרחיש יישום איזור מופחת פליטות (למטה)¹. ניתן לראות כי בעקבות התוכנית היקפי הזיהום באזור צפויים להצטמצם הן מבחינת שטח והן מבחינת הריכוזים המרביים.

ריכוזי תחמוצות החנקן במרכז העיר בשנת 2020 בתרחיש "עסקים כרגיל"

ריכוזי תחמוצות החנקן במרכז העיר בשנת 2020 בתרחיש איזור מופחת פליטות

¹ מקור: התכנית לצמצום זיהום אוויר מתחבורה של עיריית ירושלים, ינואר 2016

בנוסף להפחתה בשטח המצומצם במרכז העיר ירושלים צפויה הפחתה נוספת בפליטות בכלל רחבי העיר וזאת כתוצאה מצמצום הזיהום מאוטובוסי התחבורה הציבורית. יישום סעיפים 2 ו- 3 להחלטה זו יוביל להפחתת פליטות של 800 ק"ג חלקיקי דיזל נשימים רעילים מדי שנה בעיר ירושלים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

ראה פירוט בסעיף תקציב.

תקציב

התקציב הממשלתי של ההחלטה זו הינו 24 מלש"ח לשנים 2017 - 2018, כמפורט בגוף ההחלטה.

מקורות התקציב:

סכום (במלש"ח)		המשרד
2018	*2017	
17.8	6.2	המשרד להגנת הסביבה

* ניתן יהיה לעשות שימוש בסכומים המיועדים לשנת 2017 גם במהלך שנת 2018.

סכום (במלש"ח)		משרד מבצע	שימושים
2018	2017		
5	0	המשרד להגנת הסביבה	ביצוע איזור אוויר נקי בירושלים לפי תכנית מאושרת על ידי מועצת עיריית ירושלים מיום 30/08/2016
5	0	המשרד להגנת הסביבה	הרחבת איזור אוויר נקי לאזורים נוספים בירושלים (תכנון וביצוע)
7.8	0	המשרד להגנת הסביבה	סיוע בהתקנת מסנני חלקיקים לבעלי רכב דיזל מתקן זיהום אוויר נמוך מיורו 4
0	2.2	המשרד להגנת הסביבה	סיוע ברכישת מסנני חלקיקים לאוטובוסי תחבורה ציבורית מתקן זיהום אוויר נמוך מיורו 4
0	4	המשרד להגנת הסביבה	סיוע ברכישת אוטובוסים חשמליים
24		עלות תקציבית כוללת (במלש"ח):	
הסכומים הקבועים לשנת 2017			

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין להצעה השפעה על מצבת כח האדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר לירושלים ומורשת – תומך

שר התחבורה והבטיחות בדרכים – תומך

שר האוצר – תומך

שר הבריאות – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

1. החלטת ממשלה מס. 707 מיום 25.08.13 – תכנית לאומית להפחתה וצמצום זיהום אוויר בישראל

2. החלטת ממשלה מס. 2452 מיום 21.10.07 – הפחתת זיהום מכלי רכב

3. החלטת ממשלה מס. 529 מיום 06.09.2015 – תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר והפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי.

תחום פעילות עיקרי: תשתיות וסביבה.

מוגש על ידי שר ירושלים ומורשת

כ"ט באייר התשע"ז
25 במאי 2017

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

מוצע לאשר שורת צעדים לצמצום ומניעת זיהום האוויר בעיר ירושלים, שמטרתם שיפור איכות האוויר בירושלים, אשר יוביל לשיפור בבריאותם של תושבי ירושלים ובאיכות חייהם.

ירושלים היא בירת ישראל והעיר הגדולה במדינה. כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, חלקה של התחבורה בגרימת זיהום האוויר בירושלים, ובמיוחד מכלי רכב מונעי דיזל, הוא מהגדולים והבעייתיים ביותר, הן בשל כלי הרכב המזהמים והן בשל סמיכות מקור הפליטה לאוכלוסייה. במרכז ירושלים צפיפות תחבורתית רבה, לרבות תחבורה ציבורית. שימוש ברכב כבד במרכז העיר מתאפיין בנסיעה איטית רצופת עליות ומורדות, עצירות והאצות תכופות, המחמירה את מפגעי זיהום האוויר בעיר, בעיקר בשעות השיא של הפעילות העסקית במהלך היום.

השקעת משאבים שמטרתם צמצום זיהום האוויר בירושלים תואמת את מטרות חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, הקובע בסעיף 4(ב), כי לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים.

הצעדים המרכיבים את התכנית כוללים צעדים להפחתת זיהום האוויר בירושלים, ובהם:

- יישום תכנית שהוכנה על-ידי עיריית ירושלים ל"אזור אוויר נקי" במרכז העיר ירושלים, הסובל מצפיפות תחבורתית גבוהה ומפליטת מזהמי אוויר מוגברת. התכנית תגביל כניסת רכבים מזהמים למרכז העיר ותוביל להפחתת פליטת מזהמי האוויר באזור זה. התכנית הוכנה ותיושם לפי המנגנון הקבוע בסעיפים 77א – 77ה לפקודת התעבורה [נוסח חדש].
- הרחבת אזור האוויר הנקי לאזורים נוספים בירושלים, כולל מרכז העיר החדר, מרכז העיר המזרחי ואזורים אחרים כפי הנדרש, בהתאם להליך הקבוע בסעיפים 77א-77ה לפקודת התעבורה [נוסח חדש].
- סיוע בהתקנת מסנני חלקיקים ברכבי דיזל ישנים בעלי תקינת יורו נמוכה ובאוטובוסי דיזל מזהמים בעלי תקינת יורו נמוכה לצורך צמצום פליטות חלקיקים נשימים עדינים ממנוע האוטובוסים והפחתת זיהום האוויר שהם גורמים בעיר ירושלים;
- סיוע לצורך רכישת אוטובוסים חשמליים שיפעלו בירושלים, ואשר יחליפו את האוטובוסים המונעים בדיזל והמהווים מקור עיקרי לפליטת מזהמים לאוויר. מוצע להשלים את החיוב בהתקנת מערכות להשבת אדי דלק בכל תחנות התדלוק במפרץ חיפה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

הצעדים בתכנית המוצעת בהצעת ההחלטה עוסקים בעיר ירושלים, והדבר נובע מצרכים ענייניים וייחודיים של העיר, הנובעים כאמור מהיותה העיר בעלת האוכלוסייה הגדולה בישראל, מן הטופוגרפיה הייחודית של העיר, מצפיפות התנועה ומריבוי אוטובוסי הדיזל הפועלים במרכז העיר

ירושלים – גורמים התורמים להגברת פליטות מזהמי אוויר ולחשיפת הציבור לזיהום אוויר מתחבורה בעיר ירושלים. מעמדה המיוחד של ירושלים כבירת ישראל מצדיק מתן עדיפות מיוחדת לפיתוחה, בהתאם למטרות חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועצת המשפטית למשרד לירושלים ומורשת – לא התקבלו הערות משפטיות.

היועצת המשפטית למשרד התחבורה – לא התקבלו הערות משפטיות.

היועצת המשפטית למשרד הבריאות – לא התקבלו הערות משפטיות.

היועץ המשפטי למשרד האוצר – נתקבלה הערה לגבי העדר קריטריונים לזכאות לסיוע. כמו כן הועברה התנגדות לכך שהשר להגנת הסביבה יהא רשאי לפי החלטה זו לשנות בדיעבד את חלוקת הכספים, שכן אם החלוקה נקבעה בהחלטת ממשלה, גם הדרך לשנותה צריכה להיות בהחלטת ממשלה. בנוסף צויין כי יש להצביע על המקור התקציבי להחלטה.

תשובתנו באשר להעדר הקריטריונים היא, כי יפורסמו קולות קוראים, ובהם יקבעו הקריטריונים כנדרש בהוראות התכ"ם וכל כללי המשפט המנהלי. באשר לסמכות השר לשנות את החלטת הממשלה נשיב כי הממשלה, הרשאית לקבוע את חלוקת הכספים, רשאית גם לקבוע כי השר יהא רשאי לשנותה, ולכך יש תקדימים רבים. מכל מקום הוסכם כל מיגבלת סכום השינוי, כמצויין להלן. באשר למקור התקציבי, מדובר ב-260 מלש"ח שאושרו במסגרת התקציב לשנים 2017 - 2018 לתכנית הלאומית להפחתת זיהום אוויר מתחבורה.

משרד המשפטים – התקבלו הערות שהשבנו עליהן. נותרה הערה בעניין הגמישות הניתנת לשר בהסטות התקציב, שמשרד המשפטים מבקש להגבילה לשינויים לא מהותיים. על-מנת ליישם מוטב שינוי מהותי יוגדר בסכום, והושגה הסכמה על מיגבלת שינויים בסך של 3 מלש"ח. השר יעדכן את הממשלה על אודות השינויים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

אין מניעה משפטית לקבל את ההחלטה המוצעת.

זלית דרור
שם וחתומה

היועצת המשפטית
למשרד להגנת הסביבה
תפקיד

25.5.17
תאריך